

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni s. Cirila koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velike-trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Možje volilci občin!

V sredo dne 13. julija t. l. bodete volili v Ptuj deset zastopnikov v okrajni zastop

Čeravno je kmečkih posestnikov več stotin in ti plačujejo jezera in jezera več štibre nego mesto Ptuj, smejo vendar vse občine celega velikega okraja voliti samo deset odborikov izmed štiridesetih, mesto pa osemnajst, ker voli ono samo osem zastopnikov in deset mestnih trgovcev in obrtnikov pa deset zastopnikov.

Krivica, katera se kmečkim posestnikom tu godi, vas volilne može občin naj opominja, da volite dne 13. t. m. le svoje može v okrajni zastop in ne segate po onih, katere vam priporočajo in ponujajo mestjani in njih prijatelji, sicer si bodete spet sami roke za tri leta zvezali. —

Slabe letine in vedno večja štibra, katero so nam nakopale krivične vcenitve posestev in katere se ne bomo z lehka rešili, silijo nas skrbeti za to, da se dragi okrajni zastopi ali celo odpravijo, ali da se izdatki za okrajni zastop tako uravnajo, da bodo primerni dejanskim dohodkom.

Le zato, kar je nujno in neobhodno potrebno, naj se denar izda; dozrajna večina okr. zastopa pa je bila preradodarna z denarjem.

Kmečki posestniki ne potrebujejo dragega in lepega kamenega zida ob Dravi, kjer so bile preje mesnice, za katerega je dal dozrajni odbor proti volji kmetov nad 1400 gld., ker njim Drava jemlje drugod travnike in njive, ki njih redijo, oni ne potrebujejo tujih učiteljev, katerim so se dajale od prejšnjega odbora štipendije; kmet ima sam revne, podpore potrebne sinove, tem se naj da podpora, če preostaje okrajnemu zastopu denarja.

Tudi novi dolg, v znesku nad trideset jezer, kateri se je zadnji čas okraju naložil, žuli in teži hudo kmeta. Zakaj tedaj denar tratiti?

Volilni možje! Kmetom gre večina in prva beseda v okrajnem zastopu, ker oni nosijo največ bremen. Ne dajte se tedaj slepiti in strahovati od vaših nasprotnikov in skrbite se samo za-se! Pridite vsi volit in volite kot zastopnike može vaše krvi in vaše vere, kateri bodo z vami in za vas v vašo korist delali povsodi in vselej!

Volite pa te-le može:

1. Čeh Alojzij, posestnik v Ločici, 2. Domiter Jožef, posestnik v Vurbergu, 3. Greif Anton, posest. v Šikolah, 4. Herbec Matjaž, posestnik v Sedlačeku, 5. Jurič Jakob, posestnik pri sv. Lovrencu n. p., 6. Lah Juri, pos. v Pongercah, 7. Leskovar Anton, posestnik v Majšbergu, 8. Ploj Jak., dr. v Ptuj, 9. Strah Juri, posest. na Gibini, 10. Vidovič Janez, posest. v Prvencih.

Na Ptuj, dne 1. julija 1887.

Odbor društva „Pozor“.

Ljudske šole pa nemščina.

Okrajni glavar v Ljutomeru je izdal na krajne šolske svete tega okraja naslednji ukaz: „Krajnemu šolskemu svetu se znova zaukazuje, da v seji, ki se ima sklicati, sklene in v 4 tednih okrajnemu šolskemu svetu sporoči, s katerim šolskim letom in koliko ur na teden bi se nemščina kot predmet na dotični ljudski šoli podučevala.

Pred dotično — „ad hoc“ pravi — sklicano sejo naj se šolsko vodstvo pokliče, da svoje mnenje v unih dveh vprašanih izrazi in da se to mnenje s sklepom vred okrajnemu šolskemu svetu predloži. Šolskim vodstvom pa naročuje, da nabirajo tvarino za svoje predloge, ter jim pri tej priložnosti podaje kot vodilo od deželnega šolskega sveta že potrjeni sklep okrajnega šolskega sveta v Gornji Radgoni; po njem se podučevanje nemščine započenja v tretjem šolskem letu s čitanjem in pisanjem in da so temu poduku odmerjene v tretjem šolskem letu

3 in od štrtega naprej 4 ure na teden, potem da se v drugem razredu na dvorazrednih, tretjega razreda v prvem oddelku na trirazrednih in v tretjem razredu štirirazrednih šol, vadi računstvo slovenski in nemški, v drugem oddelku tretjega razreda pa in v štrtem razredu računstvo in zemljepisje le edino v nemščini.“

Žal nam je jako, da gospod okrajni glavar, ki se kaže sicer jako vljudnega in dobrohotnega človeka, v svoji pisavi z nami samo kot ptujec govori. On bi vendar moral vedeti, ali ko ne bi vedel, more se iz popisnih aktov, katere pri rokah ima, podučiti, da v tem okraju le Slovenci pribivajo, toraj terja uljudnost, pravica in služba sama, da se s Slovenci v tistem jeziku dopisuje, katerega oni zastopijo! Ali se reče Slovincem pravičen biti, ako jim kdo njihovo najdražje blago, to je njih materin jezik krati! Ali so Slovenci res sami sužnji, da bi morali kot neka neumna žival edino na komando v ptujem jeziku ubogati? Take gosposke med nami niso naše, to so samo ptuji oblastniki!

Kar se pa zgoraj omenjenega ukaza tiče, to se nam zdi nekako čudno, da se krajni šolski sveti spet vprašajo v tistej zadevi, o kateri so že lanskega leta svoje v resnem pretresovanju dozorelo mnenje izrazili. Oni so že lani povedali, da bi se slovenskim otrokom velika krivica godila, če bi se jim za poduk maternega jezika, v katerem so edino zmožni, da po najkrajši poti, kakor vsak drugi narod, za ljudstvo v obče potrebno znanje in omiko si pridobijo, s podučevanjem ptujega jezika čas kratil. Jezik sam po sebi še ne daje človeku nobenega stvarnega znanja to si še le moramo s pomočjo jezika pridobiti.

Ako hoče človek zrelo misliti, pri delu spreten biti in potem si lahko kruh služiti, potrebno je, da si v ljudski šoli, če se že dalje ne šolamo, in pozneje po dobrih berilih potrebno znanje prisvoji. Za to pa nam ni treba ptujega jezika, po katerem se nam v ljudski šoli samo čas jemlje, ampak za to nam zadostuje naš materni slovenski jezik. Skušnje nas učijo, da nam tudi Nemci naše postopače in dangube, naj še tak dobro nemški vedó, ako se niso nič družega naučili, radi nazaj pošiljajo, tudi naših deklet, če so se ravno že nemške kulture navzela in „frajle“ postala, če so enkrat lepoto pa tudi čednost zgubila, ne trpijo več med seboj; po tem takem nam tudi nemški jezik sam po sebi nič ne pomaga.

Ta ukaz pa tudi ni v postavi utemeljen. Vsled § 6 postave od 14. majnika 1869 odloči med mejami obstoječih postav, potem ko je zaslišal tiste, ki dotično šolo vzdržavajo, deželni šolski svet. Poslednji pa še o tem, kar se tiče podučevanja drugega deželnega jezika v ljudskih šolah ljutomerskega okraja ni nič odločil,

kako pride tedaj gospod c. kr. okrajni glavar do tega, da v svoji oblasti zaukazuje krajnim šolskim svetom, naj zdaj sami o tem sporočajo, koliko ur na teden hočejo, da se nemščina podučuje, ker še ni odločeno, ali se ima na eni ali drugi šoli nemščina prav za prav učiti ali ne?

Proti temu ukazu bi morali krajni šolski sveti pritožbe na deželni šolski svet in ko bi tu nič ne opravili, na vrhovno upravno sodišče vložiti. Da se pa terja od šolskih vodstev, da morajo o tem svoje mnenje primerno predložiti, to je nekaj popolnoma novega, in mi zastopimo, kaj se s tem namerava doseči. Šolski vodje so tako sami po sebi udje krajnih šolskih svetov, tu je toraj mesto, kjer imajo svoje mnenje izraževati in nasvete polagati, druge poti postava ne pozna. Pri vsem tem smo pa prepričani, da bodo šolski vodje in pa krajni šolski sveti toliko samostojni in pravični, da bodo samo to nasvetovali, kar bo za prid in dobro slovenske mladine. — Konečno pa še moremo eno željo in prošnjo pristaviti, naj imajo krajni šolski sveti in pa županstva toliko spoštovanja do samega sebe, da dopisujejo oblastvom samo v tistem jeziku, katerega zastopijo in pisati vedó, kajti grdo je kaj povedati ali pa pisati, čemur se mora drugi smejati.

To so zdrave misli in dobro, če se ravna vsak šolski svet po njih, ako dobi enak ukaz, kakor je ta, ki kroži po Ljutomerskem okraju. Da sedé v krajnih šolskih svetih slov. možje, znamo in za to upamo, da bode tudi njih odgovor možki na taka vprašanja.

Gospodarske stvari.

Lasnice ali trihine.

Nekaj let sem se piše in razgovarja mnogo, kako da je nevarno svinjsko meso za človeško zdravje, to še posebej, ako se nahajajo v njem lasnice ali trihine. Prejšnje čase zmenil se je malokdo za trihine: odkar pa se je izprevidela škodljivost te nezdatne živalice pečajo se z njim že najiminentnejši učenjaki.

Trihine ženskega spola so v popolno razvitem stanju 3.3 milimetre dolge, podobne so skoro čaki f, moški zarod je pa za dobro polovico manjši. Dokler tiče trihine še s skorijasto lupino ovite v človeškem, svinjskem itd. mesu, so še mnogo manjše. Kdo bi tedaj mislil, da od teh neizmerno majhnih živalic more ne samo zboleti toliko ljudi, ampak da jih tudi mnogo vsled te bolezni umerje?

Take majhne živalice seveda v obče ne bi mogle zdravju škodovati, škodujejo pa vendar le in sicer zato, ker se hitro in silno pomnožujejo. Ako se prikrade samo ena trihina ženskega spola v človeški želodec ali v čreva, izleže ta edina do 1500 mladih, toliko se jih je namreč

našlo pri strokovnjaškem preiskovanju v jednem gramu mesa. Dokazano je po izkušnjah, da pride na 12 trihin ženskega, samo ena moškega spola. Ko bi torej pojedel človek $\frac{1}{2}$ kila svinjskega mesa, v katerem so trihine, in ko bi se od použitih izlegla v želodcu samo ena desetinka, imel bi ta človek v svojem telesu uže 100 milijonov trihin. Kaj pa številka 100 milijonov pomenja, vidimo najbolje po tem, da je za 1 kilo čistega deteljinega semena potrebno 1,556.000 zrn.

Pravijo, da se je pritepla trihinska bolezen v naše kraje iz Kitajske; tam je med prebivalstvom zelo razširjena. V Evropi zasledile so se prvič trihine v človeškem telesu leta 1833 malo časa pozneje, ko so Angleži in Saksonci dobili prve svinje iz Kitajske. Skoro trideset let trudili so se učenjaki brezuspešno, da bi razbistrili tajnost gledé načina življenja in razploditve te škodljive živalice. Še le leta 1860 posrečilo se je po raznovrstnih poskusih učenjaku Virchovu, da je to tajnost odkril, podajaje kosčke mesa iz trihinoznega človeškega trupla psom in drugim živalim

Té živali poubijal je Virchov polagoma, ter točno zasledoval razvijanje trihin v njihovem telesu, ob enem se pa tudi prepričal na nekem mrtvcu, ki je od uživanja trihinoznega svinjskega mesa umrl, da se skorijasta lupina trihin, s katero so ovite, ko se zarijejo v meso, ako ostane 24 ur v želodcu ali v črevesih, raztopi s pomočjo želodčnih tekočin. Koj po raztopljenju skorijastih lupin začnejo se trihine gibati in rastejo tako hitro, da so v dveh, treh dnevih uže 1.3—4 milimetrov dolge, ter postanejo tudi v tem času plodne.

Črevesne trihine ženskega spola živé poprečno pet do šest tednov, nekatere doživé pa tudi dvanajst tednov. V tem sicer kratkem času izleže vsaka po večkrat 60—80 živčih mladih, toraj skupaj 1500—1800 komadov. Izležene mlade so tako majhne, da bi se jih moglo v notranji prostor, ne večji, kakor je črka o, spraviti do dve tisoči. Ta neštevilna golazen začne koj po porodu mrgoleti po črevesih, pririje na raznih straneh skozi čreveno kožo, ter se zasede v meso. Vse to traja 9—10 dni. V mesu potem živalice mirno obtičé in za 16 dni opazimo, da so uže zavite v skorijasto lupino. Izkušnje nas učé, da v tej skorijasti lupini trihina živi blizo 12 let. Od trihin okuženo meso je torej škodljivo skozi dvanajst let in ko bi se v tem času rabilo za hrano, bodi si ljudem ali živalim, zaplodile bi se trihine iz nova tako, kakor smo zgoraj razložili. Tudi v trohnečem mesu ostane trihina živa do 100 dni.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 10. julija v Oplotnici. Dne 11. julija v Lembergü. Dne 12. julija v Planini, v Rogatecu in Soštanju. Dne 13. julija v

Ločah. Dne 15. julija pri sv. Rozaliji in na Zdolah.

Dopisi.

Iz Cirkovec. (Strela.) Uni terek o polu desetih jelo je močno deževati in kmetje, ki so že bili na travnikih, morali so delo popustiti ter se domov podati. Tudi Matevž Pleteršek, kmet iz Mihovec in njegova pasterka Andrej in Micika, potem hlapec, so bili na travniku blizu Medvece. Ker je dež delo ustavil, vsedli so se tudi ti na voz, da se domov peljajo. Groma ni bilo močno slišati. Niso se deset minut peljali, ko na enkrat zablisne, konja popadata, voz obstoji in ti trije možki sedijo na vozu, v tem hipu pa skoči Micika z voza ter leti vsa preplašena in prestrašena v bližnjo ves Medvece. Kmet, ki je dekle videl in slišal ječati, prašal je, kaj je, a ona mu ne more družega povedati, kakor: „Udarilo je“ in komaj je zvedel, kje. V tem trenutku pa je prišla velika množica ljudi ter hité na mesto nesreče, a kakšen prizor: Sedeli so ti trije mirno z nagnjenimi glavami na vozu in mislilo se je, da so samo ometeni, a nesreča je več tirjala: kmet in hlapec sta še dihala, a v Andreju ni bilo več življenja, bil je mrtev v trenutku, kajti strela ga je nad zatilnikom zadela, kjer mu je veliko luknjo v glavo napravila, potem bržčas skoz usta vun, okolu vratu ter mu vso obleko, potem na desni strani veliki komad srajce odnesla, in se prek leve roke na desni strani sedečega očeta čez trebuh na desno stegno prepeljala, kajti ti deli so težko ranjeni; hlapec sedel je pa za Andrejem in tudi njega je močno zadelo. Roki in prsa so obžgana, na nogah mu je obutalo raztrgalo ter vsega ohabilo. Dekletu ste samo nogi očrnjeni, a družega se ji ni zgodilo. Čudno je to, da sta konja oba na desno stran pokapala in dolgo nista mogla ustati, posebno eden konj, ki je pa tudi vsled tega ves klavern. Kar se ranjenih tiče, ta sta še bolehnata, vendar hlapec je v strašnih mukah in ne bode ga nihče razun smrtne kose rešil. Na vprašanje mi je kmet odgovoril, da ne vé nič, da bi ga bilo zabilelo, temveč občutil je neki zaspanec, ki ga je tudi prevzel, tako, da mu je zavest jenjala in kar se je ž njim pozneje godilo, to mu je vse sama sanja.

Iz okolice Šoštanj. (Pobirki.) Kolike važnosti je občinski zastop, to pokazale so tukajšnje občinske volitve dne 6. m. m. Nemčurška svojat, ki zmeraj preži na slovenska tla, je tudi tukaj poskusila svojo srečo, na čelo stopil ji je v tukajšnji občini graščinski posestnik, ponemčeni Italjan g. Jožef Negri. Žal, da se je tudi tukaj našlo nekaj takošnjih judežev, ki so ji podali roko ter obljubili svojo pomoč. Že celo pol leta poprej so delali načrt, kako

bi zmagali narodno stranko, ko se je pa volitev razglasila, skočili so kar skupaj ter večer za večerom sklepali za svojo zmago. Neko človeče iz Gabrk, koji je bil pred nekolikim časom še narodnjak, a sedaj, ko je prisvetila milost g. J. Negra, stopil je tudi on na njegovo stran ter v potu svojega obraza letal od hiše do hiše in ljudi nagovarjal, naj stopijo na njegovo stran, a revček se je zelo zmotil. Ljudje so kmalu spoznali volka v ovčjem oblačilu in le malo je izdal njegov trud. Pri volitvi dal je tudi sebi glas, češ: potem že pridem v odbor, a sreča mu ni bila mila. Iz Družmirja je nekšni „trgovček“, ki se je tudi poprej za narodnjaka hlinil, Slovenci so mu že precej denarja znosili in mu tako h gospodarstvu pomagali, sedaj za zahvalo pa smuk v nemčurski koš, češ, tukaj bode dobro biti in je delal tako rekoč z vsemi štirimi za nasprotno stranko. Kaj pa, ko bi si Slovenci izpremislili in bi nehali nositi svoje trdo zaslužene groše takošnjim ubežnikom? Sodimo, da bi to bilo najboljše zdravilo za takošnje neljube napetneže. Slovenci izpremislite besede: „Kdor ni z nami, on je zoper nas“. Ako takšnjim ne damo beliča več, kmalu jih bo zapustil nemčurski duh. Minola je tukajšnja obč. volitev in izvršila se je kljub silni agitaciji Celjskih in Soštanjskih nemčurjev častno za narodno stranko, a tukajšnjim odpadnikom in izdajalcem bode ostalo od nje neizbrisljivo znamenje. Kedar bodo že njihova trupla v hladni zemlji počivala in njihove kosti se že v prah spremenile, njihovo ime pa bo ostalo zapisano v črnih bukvah zgodovine izdajalcev domovine. Na čast narodne stranke pa se mora reči da je svojo dolžnost častno dovršila; kljubu vsem nemčurskim sladkim obljubam in strašljivim grožnjam, stala je kakor skala za čast domovine. Slava ji! njej veljajo besede: Nebo se zabliskne in glas se začuje; — Večno bo slaven, kdor svoj narod spoštuje. Vsem odpadnikom, izdajalcem in judežem, pa veljajo pesnikove besede, ki pravi: Grom naj vdari iz višine, — V izdajalce domovine!

Iz Šmartna v Rožni dolini. (Veseli den 20. rožnika.) Dolgo smo se že veselili dneva sv. birmice, a da bode za nas tako vesel, tega si nismo upali pričakovati. V nedeljo, 19. rožnika na večer pripeljali so se Njih ekselence, premilostljivi knezoškof, (spremljani od preč. gosp. dekana in od svojega čast. gospoda dvornega kaplana) črez visoki in kameniti Langer z Dobrne v Rožno dolino. Naš oča župan pričakoval je z lepim številom faranov visokega gosta pri kapeli na vrhu Langerja ter Njih prevzvišenost v imenu občine najspodobneje pozdravil. Na Gorički in na drugih vrhah nastavljeni topiči naznanjali so sosedom po Hudinjski in Savinjski dolini s krepkim strelom veselje Šmarčanov nad prihodom toliko

željno pričakovanega višipastirja. To razodevali so pa tudi napisi na raznih slavolokih ali „častnih vratih“, ki so bile ob cesti postavljene. Ko so Njih ekselence mil. knezoškof, obdani od naraščajoče množice faranov prišli do kapelice, kjer jih je pričakovala č. duhovščina s šolsko mladino, stopi pred njih belooblečena učiteljeva hčerka, ter jim s primernim voščilom izroči kot dobrodošlico šopek svežih cvetic. Njih prevzvišenost so šopek s prijaznim odzdravom sprejeti blagovolili. — Da smo prem. knezoškofa naravnost v cerkev spremljali, ter da so tam, če tudi je bilo že malo bolj pozno, še šolsko mladino iz krsčanskega nauka izpraševali, tega, kakor cerkvenih obredov drugega dne nisem namenjen opisovati, ker se vrši to pri takšni priložnosti blizo povsodi enako. Omeniti pa moram, da je nenavadno lepo število odličnih gostov, duhovnikov in svetovnjakov, se zbralo dne 20. rožnika v Rožni dolini okoli Njih ekselence premil. knezoškofa ter tako pripomoglo povišati svečanosti tega krasnega in preveselega dne. Birmancev bilo je 176, namreč iz domače fare 165, iz sosednih far pa še 11. — Le prehitro so minole vesele ure, ktere se imeli Naš prevzvišeni in premil. knezoškof v naši sredi bivati. Že ob 4. uri popoldne naznanilo nam je zvonov ubrano petje, da se visoki gost od nas slovijo. Po ravno tistem težavnem potu, po katerem so bili na predvečer prišli, podali so se proti Novi cerkvi, zapustivši nam milostno zagotovljenje, da nas želijo vsaj enkrat še obiskati v Rožni dolini. Osrečena Šmartinska fara ostala bo Njih ekselenci za ta trudapolni pohod iz srca hvaležna, ter bode Boga goreče prosila, da nam ohrani Njih prevzvišenost našega premilostljivega knezoškofa še mnogo, mnogo let!

Z Dobrne. (Srečna nesreča.) Dne 19. jun. so se nekateri ljudje ob času delitve zakramenta sv. firme premočno naslanjali na ograjo pri cerkvi ter so se vsled tega z isto vred prekopicnili čez 6 metrov in 15 centim. globoki zid na trato. Koliko jih je padlo, to se ni moglo izvedeti; govori se o najnižjem številu pet. in do najvišjega deset. Počakala sta samo dva, drugi so srečno svoje pete poskrili med množino pričujočega ljudstva. Enemu, ki je počakal v omotici, so namenili podeliti zakrament sv. olja, toda dohajajočemu duhovniku je prišel nasproti sam in dokazal, da še za to ni zrel. Drugi misli, da se je vdaril na drevesu, temu nasproti pa neki mladenič trdi, da mu je on skočil pod pazduho, kjer se čuti vdarce. Tik zida stoječa hruška je zabranila, da niso popadali še čez drugi zid na trde stopnjice. Sicer pa je ta slučaj lahko za svarilo vsakemu, kdor ima navado brez potrebe zvunaj cerkve postopati in se na ograje naslanjati, kajti pri nesrečah ni vselej zraven tudi sreča.

Iz Solčavskih planin. (Nevaren gost.) Nenavadni gost je prišel v naše kraje, ter se že več časa po naših zavodih sprehaja trdi se celo, da ni sam prišel, ampak je tudi svojo soprogo seboj pripeljal. Po popisu onih, kateri so ga videli, je volk, a ne v ovčji obleki, drugod pa se trdi, da je ris. Do sedaj je že več ovác pometal, tudi kozlički so mu ljubi in srn se ne izogiblje. Ni zadosti mu, da zadavi, kolikor potrebuje za svoj glad, ampak kar po več ovac ob enem zadavi, in ko bi pastirji ne pazili na čedo, še več bi jih bilo padlo. Ker je na Koroški strani mnogo mladih smrekovih gozdov, se požrešni volk prav lahko umika. Dokler ne bo gosposka naročila pravičnega lova od Koroške, t. j. severne in od južne strani ob enem, vse ne bo nič pomagalo. Že meseca majnika so se zbrali kmečki lovci pri Oševniku, da zgrabljivca poiščejo, pa jim je pete čez Olševo na Koroško odnesel, a v novejšem času se spet v Solčavi zadržuje.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vožnje Nj. veličanstva v Pulj je bila zadnjo nedeljo na večer, le za kako poldrugo uro pozneja, kakor smo v zadnjem listu rekli. Da si si je svitli cesar slovesen vzprejem prepovedal, vendar je bilo veliko ljudstva prišlo ga pozdravljat v Gradcu in tudi v Mariboru; na obeh krajih še je bil za nekaj minut stopil iz vlaka ter je vzprejel pozdravljenje višjih oblasti. — Na Českem bode letos velik shod, posebno nemških katolikov, o njem bode več in imenitnih govorov, ni pa še niti den, niti kraj shoda gotov. — V Gradcu napravlja se grofa Auersperga spomenik. No tuje pač morebiti na svojem mestu, ne pa v Ljubljani. — Srbski kralj, Milan se je bil une dni iz Dunaja podal v Postojno, da si ogleda ondašnje slovito jamo, za tem pa se je odpeljal v Gleichenberško kopališče. — V Gradcu imajo sedaj že tudi žensko podružnico „šulvereina za Nemce“. Le to društvo ni isto z nemškim šulvereinom, vendar pa dela za čisto nemške šole na slov. tleh in kedar se mu posreči, pogoltne rado tudi slov. otroke. — Slov. Korošci imajo meseca avgusta lepo praznovanje, zlato sv. mešo njih vodje, velč. g. Andreja Einspielerja. Ni dvoma, da se pokaže v tem sijajno, koliko da uživa pri njih ljubezni „oče koroških Slovencev“. — Za Kranjsko snuje se kat. tiskovno društvo in najbrž vzame potem „Slovenca“ v svoje roke. To bode gotovo vrlemu listu na korist. — „Tomanova veselica“ v Kamni gorici je bila zadnjo nedeljo veličastna, lepo znamenje, da je blagi mož še v lepem spominn pri krepkih Gorenjcih. — Slov. dijaki na raznih vseučiliščih imajo prve dni meseca septembra velik shod v Ljubljani. — Kupčija s svilodnimi me-

šički nese se v Gorici letos dobro in imajo domači rmeni kokoni lepo ceno. — V Podgori na Primorskem živi kacih 20 italijanskih družin in za-nje napravi italijansko šolsko društvo, „pro patria“, posebno šolo in otroški vrt. Društvo šteje gotovo na to, da dobi precej slov. otrok v svojo šolo, kaj pa, ako se ušteje? — Velika skupščina sv. Cirila in Metoda bode letos, kakor je znano, v Trstu, vrši se v torek dne 19. julija. Zadnjo nedeljo, dne 3. julija, bila pa je velika veselica Tržaške podružnice iste družbe. — V Pazinu ostane še letos c. kr. gimnazija, mogoče, da bode poslej podučni jezik hrvaščina, ne pa, kakor doslej, italijanščina. — V Pulju je veliko veselje o navzočnosti svitlega cesarja, tujcev je od vseh strani navrelo v mesto, navdušenje splošnje. — V hrv. saboru bote poslej le dve stranki, vladna ali narodna in pa zmerna opozicija, tej je grof Drašković na čelu. — Ogerski minister za finance potrebuje denarja in misli si ga s tem pridobiti, da vzeme država setev tobaka popolnem v svoje roke. Nihče ne bode smel za se več sejati, ampak le za državo. — Cesarjevič nadvojvoda Rudolf še potuje po Galiciji, cesaričinja pa se je iz Krakova vrnila v Laxenburg.

Vunanje države. Bolgarsko veliko sobranje se je v ponedeljek dne 4. julija sešlo v starem pa malem mestu Trnovskem. Kakor se sliši, izvoli si princa Ferdinanda Coburškega za kneza ali pa — srbskega kralja, Milana. No zadnje ni verjetno, pa tudi, če princ Ferdinand vzprejme izvolitev, je še veliko vprašanje. — Novo srbsko ministerstvo ima zaupanje srbskega ljudstva ali ne manjka mu težav, posebno še je to hudo, ker je v drž. kasah gosta tema. — Meje med Turčijo in Črno goro še vedno niso določene, določujejo jih pa že tri leta. — Prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo se podira. Car je prepovedal tujcem, ob nemških mejah kupovati si posestva. To se tolmači, da v Rusiji ni nič zaupanja do Nemcev. — Cesar Viljem se je že podal v Emsko kopališče in se mu je torej zdravje vzboljšalo. — V Mainzu imajo deveto nemško streljanje ali velik shod nemških strelcev. Tudi naših Nemcev je nekaj tje šlo, toda ogrnili so si samo nemšk plašč, avstrijska suknja jim je pretežka. — Anglija se jezi, ker noče turški sultan podpisati pogodbe med Turčijo in Anglijo gledé Egipta. Sedaj je gotovo, da je ne bode podpisal. — Razmere med Francijo in Nemčijo so še slej kakor prej napete. Nemcem pobira novi vojni minister preveč stopinje generala Boulangerja ter ne razpušča, kakor bi Nemci radi, vojakov domov. — Na Španjskem so nemiri zarad carine na živino. Skoro po vsej Valenciji se požgali carinske uradnije. — Italijanski prvi minister, Depretis, je vzbolen in kralj Umberto ga je brž obiskal ter je s tem veljavo ministerstva v očeh ljudstva precej

povzdignil. — Sv. Oče so na novo izrekli, da je sprava z apost. stolom in Italijo samo mogoča, če jim vrne poprejšnje dežele Tega pa se brani na vse kriptje sedanja vlada. — Na otoku Kreta vre čedalje huje med kristijanskim ljudstvom in Turki se bojé nove ustaje, toda nič se ne stori, da se odpravijo stari neredi. — Iz Brazilije pride sedaj tamošnji cesar, Don Pietro, v Evropo. Kaj ga pelja sem v stari svet, ni znano.

Za poduk in kratek čas.

Peyramale, bivši lurški župnik.

(Dalje.)

Da si je bil župnik Peyramale blagega srca, je vendar tudi bil oster, če je trebalo, in toti usmiljeni duhovnik je bil časih prav železne volje. Posebno tega ni mogel prenašati, da bi njegovi župljani po nedeljah hlapčevska dela opravljali in den Gospodov oskrunjali. Možko se je vojskoval, dokler stare razvade ni odpravil. Še zdaj se tisti ljudje spominjajo, kako se je njihov župnik po nedeljah kedar bodi v turen zmuznil ter skozi line polukal, če bi se kdo podstopil na polji delati.

Neko nedeljo zapazi iz turna kmeta, ki je ravno začel snopje nalagati. Kakor bi ga zaneslo, je župnik bil na njivi in že je stal pred kmetom, ki je bil bogatin tistega kraja. Izgovora ni bilo, ker nebo je bilo čisto, kakor ribje oko, nobene meglice ni bilo zaslediti na nebeškem oboku.

Kmet je bil ravno že voz snopja naložil ter je pognal konje, da ga zapelje na škedenj. Peyramale zakliče: „Kam pa peljate, če smem prašati?“

„Kar smo našeli, spravljam domú, gospod župnik.“ „In danes, ko je nedelja?“ „Saj veste, gospod župnik, da slučajno tudi v nedeljo svobodno delamo.“ „Ljubi prijatelj, to je že res, ako je huda sila, in če gospod župnik dopustijo. Ako tedaj menite, da je danes taka turska sila za vaše snopje, bom pa vam ga jaz pomagal spraviti.“

Kmet belo gleda in ne vé, katero bi zinil. Med tem pa je župnik že zlezal na voz in je spretno, kakor bi to že stokrat delal, začel snopje raz voza na njivo metati.

Kmet se na bičnjak naslanja in gleda, kar se godi, a potem skesan reče: „Že dobro, gospod župnik, razumim vas; dovolite, da jaz dogotovim, kar ste vi začeli. Obljubim vam, da me v nedeljo ne boste več na polju našli.“

„Prav tako, ljubi prijatelj, odgovori duhovnik; toda vi ste danes Gospodu dan ukrali, treba mu ga je povrniti. V vaši občini je siromak, kateremu se jako trda godi. Čujte le, bi-li mu vi ne podarili snopa?“ „Gospod, ne samo enega, ampak štiri naj ima!“

Zdaj kmet sam sebe naloži ter se pelje domú; svoje žive dni se ni tako težko nabasal kakor danes. Pojdoč je trikrat bič zgubil, ker celo je bil zamišljen. Ko se po vesi pelje, se nikamor ne ogleda, ampak tako zvesto je na cesto gledal, da bi iglo našel, če bi jo kdo zgubil bil.

Odslej pa v tisti fari po nedeljah nikdo več ni delal.

Leta 1851 so župnika Peyramaleja poklicali za domačega kaplana civilne in vojaške bolnišnice v Tarbes. To je bila velika žalost za celo faro; skoro vsi župljani so ga spremljali do konca fare. Še dandanešnji, ko je že trideset let minilo, še starši otrokom svojim rajtajo, kako težko so se ločili od svojega preljubega pastirja. Tujcem še radi kažejo vino-grad, katerega je Peyramale s svojimi rokami zasadil, in veliko drevo, pod katerim si je rad počival in brevir molil.

Kako je bil na kmetih izgleden župnik, tako je bil zdaj v bolnišnici iskren dušni pastir. Za vsakega je imel prijazno besedo, ki je bolenika hladila, kakor da bi mu usmiljeni Samarijan olja v rane vlival, vsakemu je vedel kako malo željo izpolniti, in precej so se boleniki svojega novega pastirja tako obvezali, da bi ne mogli več brez njega biti. Njegova beseda je bila tehtna in živa, boleniki se nikdar niso navoljili ga poslušati. Časih so ga vojaki veseli obstopili in kakor stari kaprol je med njimi komandiral, in jim je pravil ne sicer o posvetnih, pač pa o duhovnih bojih. Vojakom se je prikupila njegova visoka postava, njegovo možko srce in priprosto njegovo obnašanje.

(Dalje prih.)

Smešnica 27. Pri neki hiši družina ni imela posebno dobre hrane, gospodar pa je rad videl, če je dobil kaj boljega za navrzek. Ko si torej enkrat zalaga usta z mastnimi žganci, pride hlapec v hišo, ne vé se, ali že navlašče ali po naključju. Brž mu vdari mašča z žgancev v nos, zato pa tudi kmalu reče: „Oče, naša prasica ima 13 praset ali eno nič ne sesa.“ „No“, vpraša gospodar, „kaj pa tedaj dela?“ — „Gleda, oče! gleda, kakor sedaj-le jaz“, je odgovor hlapca.

Razne stvari.

(Podpora.) Požarni brambi na Spodnji Polskavi je svitli cesar 100 gld. podpore odločil iz lastne blagajne.

(Volilcem) V dan volitve dne 13. jul. zberó se volilni možje eno uro pred volitvijo v „Narodnem domu“ na Ptuj. Kedaj pa se začne volitev, to pové listek, ki jim ga pošlje c. kr. okr. glavarstvo na dom. Zberó pa se naj volilci za to, da se dogovorijo, koga bode voliti v volilno komisijo,

(Zabavni izlet.) Slovanska čitalnica v Mariboru priredi v nedeljo dne 10. julija svojim udom veselico v Rušah v hiši gosp. A. Muleta. Odhod je iz Maribora popoldne ob 3. uri, ob 1/2 6. uri pa se v Rušah prične koncert s petjem in godbo c. kr. 47. pešpolka.

(Zrelostna izkušinja.) Na c. kr. višji gimnaziji v Mariboru vršile so se zrelostne izkušnje od dne 2. do 5. julija. Podvrglo se ji je v vsem 20 učencev. Izmed njih je eden odstopil med izkušnjo, drugi pa so jo dostali, trije z odliko.

(Nova pošta.) Na Faalu ob Koroški železnici začne se s 15. jul. nova c. kr. pošta. Z njo bode združena nabiralnica c. kr. poštna hranilnice.

(„Bela žena.“) V Begunjah na Gorenjskem je dne 29. junija umrla Ana Lasbacher, doma iz Št. Jurija na Ščavnici. Poprej je bila več let v Celju. Bolnikom je bila ranjca ljubeznjiva strežnica, v lastni bolezni pa izgled potrpežljivosti. Naj počiva v miru!

(Novi sejmi.) Celje ima poslej tri večje sejme, v soboto po sredpostni sredi, na dan sv. Uršule dne 21. oktobra in dne 30. novembra. Na le-téh je živinski in kramarski sejem, dne 1. maja, 15. junija, 10. in 28. avgusta bode pa samo živinski sejem.

(„Angelček.“) Velik prijatelj otrok, č. g. Anton Kržič, kateket na nunskih šolah v Ljubljani, skrbi kaj lepo za dušni kruh učencev in učenk. Ravno sedaj jim je priskrbel 2. zvezek „angelčka“, bukvic, ki imajo prelepo berilo za pridne otroke. Cena je zvezku samo 12 kr.

(Črn duhovnik.) Na Slatini biva sedaj msg. Fr. Segaro, apost. vikar v srednji Afriki. Z njim je ondi tudi mlad zamorec — črni duhovnik. Le-ta je seveda za ondašnje ljudi redka prikazen in je torej kapelica polna ljudi, kedar bere sv. mešo črni duhovnik.

(Pobožno volilo.) Č. g. Mart. Grobelnik, nedavno v Belih vodah umrl župnik, je sporočil 100 gld. za deklisko šolo šolskih sester v Celju. Ljubi Bog povrni blagemu dobrotniku obilnokrat ta lepi dar na korist naši slovenski mladini!

(Smrtna kosa.) Umrl je g. Fr. Skrlec, c. kr. poštnar in trgovec pri sv. Tomažu pri Veliki nedelji, dne 29. junija 1887. Ranji bil je podjeten mož in si je za svoj kraj veliko zaslugo pridobil s tem, da je postavil, oziroma vodil delo pri veliki cesti od Ormoža k sv. Tomažu.

(Učiteljsko slovstvo.) „Pedagogičsko društvo v Krškem je ravnokar izdalo in založilo „Pedagogičski letnik“, obsezajoč „Občno vzgojeslovje“ (po dr. Jos. Mihi poslovenil Fr. Gabršek), „Pouk o črtežih“ s podobami II. del (Jos. Bezljaj) in razne pedagogično-didaktične

spise. Cena knjigi je za neude 1 fl. 40 kr. (po pošti 5 kr. več). Poleg tega so se izdali posebni odtisi „Občnega vzgojeslovja“ (cena 80 kr.) in „Pouka o črtežih“ (cena 30 kr.); po pošti 5 kr. več. Ker so te knjige prve v tej stroki, nadejati se je obile naročbe. — Denar naj se pošilja odboru „Pedagogičskega društva“ v Krškem.

(Kukavica.) „Deutsche Wacht“ nam kaže na „Slovenca“ z dne 30. junija, češ, da le-ta hvali doslenji okr. odbor na Ptujju, mi pa mu ne vemo zadosti graje. Lisica se v tem dela, kakor bi ne znala, da je lahko tudi na Ptujju kje kaka kukavica, ki zanese svoje jajce o potrebi v tuje gnezdo. Uredništvo „Slovenca“ pa je gotovo debelo gledalo na onega spačka v svojih predalih, brž ko mu je „D. W.“ s svojo opazko oči odprla.

(Tatovi.) Dne 16. junija so nepoznani tatje strli v hišo Terezije Jurše v Pustokah, Zibiške župnije, ter ji pobrali denar, oblačila in več drugih reči. Par dni poprej pa so bili vlomili pri Francu Sovincu v Mestiji. Podoba je, da so bili tu in tam isti lopovi.

(Ženska jeza.) Pankr. Krivec, posestnik v Zibiki, je tožil svojo svakinjo, ker si je lastila kos njegovega zemljišča in je pravdo dobil. Na to pa ga napade svakinja, njena mati in 2 sestri na polju ter ga obdeluje teh čvetero žensk s koli tako, da bode nesrečnež težko ozdravel.

(Slovensko slovstvo.) „Stritarja zbranih spisov“ so sedaj že prvi trije zvezki izšli v tiskarni Ig. pl. Kleinmayrja in Ferd. Bambergarja v Ljubljani. Lična oblika jih priporoča in stane snopič (40 str.) po 25 kr.

(Neusmiljena mati.) M. Schofhalter, viničarica v Dežnem, se je na svoje 2 leti staro dete jezila ter je tako grdo z njim ravnala, da je revše vsled tega umrlo. Nesrečno žensko so zaprli.

(Požar.) Pri A. Anderluhu, posestniku v Lembergu, je letos že v tretje bilo jelo gorjeti, vse kratki pa so še ogenj rano zapazili ter ga tako še brez večje škode vdušili. Ognja je skoraj gotovo kriva zlobna roka, doslej pa ji še menda niso na sledu.

(Pomiloščenje.) A. Gršaku in Tereziji Malus se je smrtna kazen odpustila in 20 let ječe naložilo.

Loterijne številke:

V Lincu 2. julija 1887:	68, 85, 23, 24, 27
V Trstu „ „	15, 9, 47, 13, 38

Poslano.

V lekarni pri „Zamorcu“
na Dunaju, Tuchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti.

Zahvala.

Potrft vsled prerane smrti preljubljene so-
proge, oziroma matere

Marije Goričar,

komaj zamorem dostojno zahvaliti se vsem, ki so od blizo in daleč mi izrekli pismeno in brzojavno svoje blago sočutje. Povodom te bridke izgube izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo za vse mi došle pomilovajoče izraze in tudi vsem spremljevalcem pri pogrebu, ki so prišli iz spodnje in gorenje savinjske in šaleške doline, da so rajnej poslednjo čast skazali. Posebno se še prisrčno zahvaljujem p. n. prečastitej duhovščini, požarnej brambi na Ljubnem in vsem blagim darovateljem krasnih vencev za tako mnogobrojno in ljubeznjivo spremstvo.

Mozirje, dne 22. junija 1887.

Anton Goričar.

Št. 5734.

Edikt.

Od c. kr. okr. sodnije v Brežicah se naznanja, da se dovoli prostovoljna dražba v zapuščino Katarine Krošeljna Slogonskem spadajočega, na 675 gld. 80 kr. cenjenega posestva št. 56. kat. obč. Curnovec in pri tem posestvu v vinski kleti in preši na 165 gld. 20 kr. cenjene vinske posode in orodja, kakor tudi vina, poljskih pridelkov, kateri se bodo letos pridelali. Dražba se bode vršila

dne 13. julija 1887

predpoldne od 11. do 12. ure s tem, da se vse le za ali črez cenilno vrednost, vino pa in poljski pridelki, kateri se bodo letos pridelali le črez najemnino, katero bodo dediči pri dražbi odločili, prod. Vsaki licitant mora 10% izklicne cene kot vadij in kupec razun tega polovico dražbene cene na roko sodniji vložiti. Dražbeni pogoji se lahko uvidijo pri tukajšnji sodniji.

C. kr. okrajna sodnija v Brežicah,
dne 16 junija 1887.

Lepo posestvo na prodaj!

Pri sv. Križu nad Mariborom, v občini Šober, št. 31 je lepo posestvo na prodaj. Ono ima 120 oralov zemlje, 1/2 orala vinograda, 40 njiv, 70 loga in 3 zidana poskupja. Cena je 3800 gold., katerih se plača 2000 gold. h krati, ostalo lahko ostane na zemljišču. Proda se že z letošnjimi pridelki vred. Več povē

Fr. Mártinec,

1—3 krojač v Mariboru hšt. 6 v floarski ulici.

Kuharica poštena, spretna se išče. Ponudbe pod naslovom: gospá Lina plem. Ritter v Gorici (Görz.) 3-5

Vabilo

k občnemu zboru Ormoške posojilnice z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 17. julija t. l., ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojništva in polaganje računa in bilance za leto 1886.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Mogoči predlogi.

V Ormožu, dne 28. junija 1887.

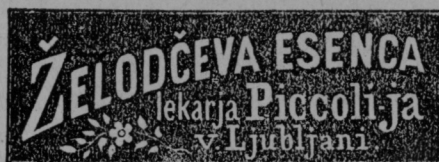
Dr. J. Geršak,
predstojnik.

J. Vertnik,
tajnik.

2—3

Poduk za sv. birmo

se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.
Iztis velja 12 kr.

ne ozdravlja samo odrasle, marveč je najboljše sredstvo za glistave otroke, in marsikatera mati, ki je rabila te lečilo za svoje otroke in družino, nam spričuje s hvaležnim srcem, da ji je to zdravilo obvarovalo otroke najnevarnejših boleznih, ki tolikokrat izhajajo edino iz glistavosti.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpē p. t. naročniki.

Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 15

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi:

„Duhovni Vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče gld. —.85

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo „ —.95

Vezan v chagrín s tesnim okvirom in s križem „ 1.70

Vezan v chagrín z okvirom iz nikeljna „ 1.80

Posamezni iztisi po pošti v črnem usnju 5 kr., v chagrínu 10 kr. več.